

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 9 listopada 2010 r.

**Pan
Janusz Ryszard Grzywalski
Wójt Gminy Godkowo**

P/10/153; LOL-4101-13-06/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Godkowo („Urzędzie”) kontrolę, którą objęto realizację obowiązków wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnianiu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego², w okresie od 19 listopada 2007 r. do 30 czerwca 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niewywiązanie się z ustawowego obowiązku złożenia do sądu, w terminie do 19 listopada 2009 r., wniosków o ujawnienie prawa własności wszystkich nieruchomości gminy Godkowo („Gminy”), które tego wymagały.

W toku kontroli stwierdzono także inne nieprawidłowości, tj. m.in.:

- nieprzekazanie, bądź nieterminowe przekazywanie Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu miesięcznych sprawozdań z realizacji ww. obowiązku,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 191, poz. 1365 ze zm.).

- przeprowadzenie inwentaryzacji nieruchomości Gminy oraz jej udokumentowanie w sposób niezgodny z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³,
 - nierzetelne sporządzanie sprawozdawczości finansowej w oparciu o dane nieweryfikowane z dokumentami źródłowymi,
 - nieprzestrzeganie wewnętrznych zasad polityki rachunkowości w zakresie sposobu prowadzenia ewidencji środków trwałych.
1. Wbrew wymogowi art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. Pan Wójt nie złożył do sądu, w terminie do dnia 19 listopada 2009 r., wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości, które tego wymagały. Działania w tym zakresie podjęto bardzo późno, gdyż pierwszy wniosek złożono do sądu dopiero w grudniu 2009 r., natomiast w badanym okresie złożono zaledwie 12 wniosków dla nieruchomości o łącznej powierzchni 8.4059 ha. W rezultacie, na dzień 30 czerwca 2010 r. w księgach wieczystych nie zostało ujawnione prawo własności 214 nieruchomości (20,4%) o łącznej powierzchni 81,33 ha (24%). Według wyjaśnień Pana Wójta, na zaistniałą sytuację wpłynęła trudna sytuacja kadrowa, uniemożliwiająca właściwą realizację zadań w tym zakresie.
2. W badanym okresie Pan Wójt nierzetelnie wywiązywał się z określonego w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. obowiązku sporządzania i terminowego przekazywania Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu sprawozdań miesięcznych z ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Gminy. Nie przekazano bowiem sprawozdań za listopad i grudzień 2007 r. oraz żadnego sprawozdania za 2009 rok. Wszystkie z 11 sprawozdań za okres od stycznia do listopada 2008 r. złożono natomiast dopiero w dniu 19 grudnia 2008 r., a cztery sprawozdania za miesiące styczeń, luty, marzec i kwiecień 2010 r. dopiero 15 czerwca b.r. Pan Wójt wyjaśnił taki stan rzeczy zaniedbaniem i nierzetelnym wykonywaniem obowiązków przez trzech pracowników Urzędu.

³ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

3. W latach 2008-2009 nieprawidłowo przeprowadzono inwentaryzację gruntów będących własnością Gminy, co skutkowało nierzetelnym ujęciem ich wartości w bilansach jednostki za ten okres. Inwentaryzację przeprowadzono z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, gdyż nie porównano danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi tytuł prawny Gminy do tych gruntów. Naruszono przy tym również art. 27 ust. 1 tej ustawy, gdyż wyników inwentaryzacji nie powiązano z zapisami ksiąg wieczystych. Brak weryfikacji danych z rejestru gruntów (otrzymanych w poszczególnych latach od Starosty Elbląskiego) z posiadaną dokumentacją oraz ewidencją środków trwałych, skutkowało niewłaściwym przedstawieniem obrazu sytuacji majątkowej Gminy za lata 2007-2009. W bilansach tego okresu określono wartość gruntów w oparciu o nierzetelne dane, podane przez pracowników merytorycznych Urzędu (w 2007 r. 921.634,00 zł, w 2008 r. 792.400,00 zł i w 2009 r. 880.835,80 zł), poprzez „dopasowanie” powierzchni gruntów do stanu figurującego w ewidencji księgowej Gminy. Ponadto powierzchnia gruntów przyjęta do określenia ich wartości w bilansach jednostki była wyższa od wskazanej przez Starostwo Powiatowe w Elblągu odpowiednio o 23,7 ha, 2 ha i 8,5 ha. Dodać przy tym należy, że wykaz nieruchomości wchodzących w skład zasobu gminnego, który Urząd otrzymał od Starosty Elbląskiego w dniu 21 maja 2009 r., został przekazany pracownikowi merytorycznemu dopiero w trakcie kontroli NIK, a więc ponad rok później.
4. Pan Wójt nie dopełnił, jako kierownik jednostki budżetowej, obowiązku podpisania bilansów Gminy za lata 2007-2009, określonego w § 17 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych⁴. Zostały one podpisane przez osobę nieuprawnioną, tj. Sekretarza Gminy. Pan Wójt wyjaśnił, że nie otrzymał tych dokumentów do podpisu.

⁴ Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.

5. Nierzetelnie prowadzono ewidencję szczegółową środków trwałych do konta 011 „Środki trwałe”. W kartotekach gruntów, będących pomocniczymi księgami rachunkowymi do kont syntetycznych, nie aktualizowano na bieżąco powierzchni gruntów, podczas gdy stan gminnego zasobu nieruchomości gruntowych ulegał w badanym okresie ciągłym zmianom. Pomimo, że w latach 2007-2010 Gmina dokonała sprzedaży 25 nieruchomości o powierzchni 9,2300 ha (na łączną wartość 187.552,00 zł) oraz w latach 2008-2010 nabyła nieodpłatnie od Agencji Nieruchomości Rolnych pięć nieruchomości o powierzchni 3,0700 ha (o łącznej wartości 206.928,00 zł), w kartotekach środków trwałych nie dokonano aktualizacji powierzchni gruntów odpowiadających ich sprzedaży w 2007 r., 2008 r. i 2010 r. (łącznie 3,05 ha o wartości 111.203,00 zł), jak również nabytych przez Gminę w 2008 r. (2,35 ha o wartości 119.300,00 zł). Ponadto powierzchnia gruntów zaewidencjonowanych w kartotekach środków trwałych (339,83 ha wg stanu na 30.06.2010 r.) nie odpowiadała ich powierzchni zarejestrowanej w ewidencji gruntów i budynków (314,2908 ha wg stanu na 14.10.2010 r.). Naruszono przy tym zasady polityki rachunkowości, określone w zarządzeniu nr 52/2008 Wójta Gminy Godkowo, gdyż kartoteki gruntów i budynków, stanowiące pomocnicze księgi rachunkowe, prowadzone były ręcznie, a nie na komputerowych nośnikach danych. Fakt ten, według wyjaśnień Pana Wójta nie był mu znany, a ówczesny Skarbnik Gminy tłumaczył ten stan rzeczy realizacją innych czasochłonnych zadań bieżących.

W ocenie NIK, główną przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nierzetelne wywiązywanie się pracowników Urzędu z wykonywanych obowiązków, a także niedostateczny nadzór Pana Wójta w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) ujawnienie w księgach wieczystych wszystkich nieruchomości stanowiących własność Gminy Godkowo,
- 2) przeprowadzanie inwentaryzacji gruntów w oparciu o dokumentację źródłową oraz ujawnianie w bilansie ich wartości, zgodnej ze stanem faktycznym,
- 3) prowadzenie kartotek gruntów dla wszystkich nieruchomości gminnych oraz bieżące ich aktualizowanie, zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi,

- 4) sporządzanie i terminowe przekazywanie wymaganych sprawozdań,
- 5) wzmocnienie nadzoru nad ewidencjonowaniem nieruchomości gruntowych oraz nad ujawnianiem ich stanu prawnego w księgach wieczystych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem